

Onderwerp Ontwikkelingen opvang Nieuwkomers
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) -

Ons kenmerk 68613-2024

Datum 20-3-2024

Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte lezer,

Met deze brief informeren wij u opnieuw over de laatste ontwikkelingen op het gebied van (de opvang van) Nieuwkomers. Ook informeren wij u over onze toekomstige plannen in het kader van de spreidingswet.

In de regionale bestuursovereenkomst die de Groninger gemeenten in februari 2023 hebben afgesloten met het rijk is overeengekomen hoeveel opvangplekken de gemeente Groningen gaat realiseren voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden. U bent hierover bij brieven van maart en september uitvoerig geïnformeerd. Inmiddels heeft de gemeente Groningen veel gedaan op het gebied van de opvang voor beide doelgroepen, waarover we u in onderhavige brief een korte update willen geven.

Oekraïense vluchtelingen

In de gemeente Groningen worden op dit moment 1.020 Oekraïense ontheemden opgevangen, waarvan er 200 in de particuliere opvang en 820 in de gemeentelijke opvang verblijven. Het aantal beschikbare opvangplekken is het afgelopen jaar gestegen van 700 naar 820. In de bestuursovereenkomst staat 798 genoemd. De bezettingsgraad is zowel provinciaal (99,6%) als landelijk (99,7%) erg hoog. De gemeenten in de provincie Groningen hebben afgesproken om 400 extra plekken te realiseren waarvan de gemeente Groningen er 120 voor haar rekening neemt. Daarmee komt het totaal aantal opvangplekken in onze gemeente op circa 920.

In dit kader zijn de opvanglocaties, de Amanpuri boot en de Avondsterlaan, eind vorige jaar verlengd. Locatie de Held is, na een aantal tegenslagen, sinds 11 maart geopend. Locatie Onnen zal, nadat de bewoners zijn overgeplaatst naar de Held,

Volgvel 1

worden gesloten. De Richtlijn voor de Oekraïense ontheemden loopt tot maart 2025, maar zal gelet op de situatie in Oekraïne wederom verlengd worden.

Derdelanders in de Oekraïne opvang

Met de stroom vluchtelingen uit Oekraïne zijn zogeheten ‘derdelanders’ meegekomen die in Oekraïne verbleven tijdens de start van de oorlog. Deze derdelanders hebben een andere nationaliteit dan de Oekraïense nationaliteit. Voor de derdelanders zonder permanente verblijfsvergunning in Oekraïne zou de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) per 4 september 2023 aflopen en daarmee ook de gemeentelijke opvang voor deze groep worden beëindigd. Echter, het Rijk heeft naar aanleiding van jurisprudentie besloten om de RTB voor de derdelanders te verlengen totdat de Raad van State heeft geoordeeld of de beëindiging van de RTB juridisch houdbaar is. Uit deze uitspraak van 17 januari 2024 volgt dat de RTB van rechtswege op 4 maart 2024 geëindigd is voor deze groep personen. De derdelanders hebben vanaf die datum nog 28 dagen te tijd om hun vertrek voor te bereiden. Formeel eindigen de gemeentelijke opvang en de verstrekkingen dan ook per 2 april.

Een aantal derdelanders behoudt rechtmatig verblijf op andere gronden, waarvan een aantal op grond van een openstaande asielaanvraag. Zij hoeven de opvang nog niet te verlaten en zullen geleidelijk overgeplaatst worden naar het COA, afhankelijk van de beschikbaarheid van opvangplekken. In de gemeente Groningen verblijven momenteel een kleine 30 derdelanders waarvan er 13 in de gemeentelijke opvang (GOO) verblijven en de overige derdelanders in de particuliere opvang (POO).

Zorg voor Oekraïense ontheemden

De afgelopen periode is gebleken dat er onder de Oekraïense vluchtelingen behoefte is aan psychosociale hulp. De gemeente Groningen heeft een contract afgesloten met een organisatie die psychosociale hulp verleent op de opvanglocaties. Deze hulp wordt verleend door Oekraïense psychologen (van andere locaties in de regio). Aangezien de behoefte groot is, wordt in samenwerking met de regio bekeken hoe we dit verder kunnen uitwerken en er meer psychosociale hulp kan worden ingeregeld.

Huisvesten asielzoekers

Ook op het gebied van de opvang van asielzoekers onder regie van het COA zijn er veel ontwikkelingen, waar we uw raad graag in mee willen nemen.

Eind januari is de noodopvanglocatie aan het Damsterdiep (120 bewoners) gesloten. Daarentegen is de crisisnoodopvanglocatie aan de Peizerweg, The Village, sinds december geopend. Deze locatie is een overlooplocatie van Ter Apel en zou worden ingezet voor de duur van circa drie maanden. Nu de druk op Ter Apel onverminderd hoog is, hebben wij besloten om deze locatie tot januari 2025 beschikbaar te stellen aan het COA. U bent hierover via de dagmail op de hoogte gebracht.

Daarnaast vangt het COA 350 asielzoekers op aan de Europaweg. Wij hebben op 19 maart besloten om ook deze locatie te verlengen tot aan de oplevering van de uitbreiding van de Sint Petersburgweg, dan wel voor de duur van maximaal 1 jaar. Ditzelfde geldt voor de locatie aan de Gideonweg. Hier verblijven sinds 2021 140 asielzoekers.

Volgvel 2

Op de locatie aan de Sint Petersburgweg verblijven momenteel 110 asielzoekers in de noodopvang. Deze locatie wordt uitgebreid naar een regulier AZC voor 600 asielzoekers, waarvan 50 minderjarigen. Omdat de provincie het bevoegd gezag is heeft de gemeente Groningen in oktober vorig jaar een vergunning aangevraagd voor de uitbreiding, welke is afgewezen. De gemeente Groningen en de provincie hebben de afgelopen maanden intensief overleg gehad en gezamenlijk besloten om onafhankelijk advies aan te vragen bij Pels Rijcken. Over dit advies buigen deskundigen zich momenteel. Op korte termijn verwachten we hier meer duidelijkheid over te kunnen geven.

Tot slot vangen we als gemeente ook minderjarige asielzoekers (hierna: AMV's) op. Zo verbleven er tot voor kort 60 AMV's in Hanzeplaza en 40 AMV's aan de Europaweg. Vanwege een incident aan Hanzeplaza is dit aantal (tijdelijk) teruggeschroefd naar 45 AMV's. In het kader van de leefbaarheid en veiligheid zullen er op termijn een aantal minderjarigen vanuit de Europaweg worden overgeplaatst naar Hanzaplaza, zodra de rust is wedergekeerd en de oorzaken van het incident zijn achterhaald. Op deze manier wordt de locatie aan de Europaweg, die minder geschikt is voor de opvang minderjarigen, ontlast.

Huisvesten & inburgeren statushouders

Alle gemeenten krijgen ieder half jaar een taakstelling van het rijk voor het huisvesten van statushouders. Die taakstelling is sterk opgelopen de laatste periode:

- 2^e helft 2023: 233 personen
- 1^e helft 2024: 249 personen

In 2023 heeft de gemeente Groningen 56 statushouders meer gehuisvest dan de taakstelling. Daarbij is tevens een achterstand uit 2022 weggewerkt. Ondanks de voorsprong zullen we ons best moeten doen om ook in de eerste helft van 2024 te taakstelling te halen.

De gemeentelijke organisatie werkt bij het huisvesten van statushouders nauw samen met o.a. woningbouwcorporaties, Humanitas, provincie en andere Groninger gemeenten om het proces continu te optimaliseren en de statushouders op creatieve manieren te huisvesten. Het grote belang achter deze doelstelling is om de doorstroom in de asielketen te bevorderen en daarmee het COA te ontlasten.

Huisvesten AMV statushouders

Vanaf de 2^e helft van 2023 krijgt iedere gemeente nu ook een taakstelling voor het huisvesten van AMV's met een asielstatus. Het is de gemeente Groningen gelukt om haar taakstelling voor de tweede helft van 2023 te behalen (29 AMV's). De gemeente blijft haar best doen om voldoende plekken te realiseren en te behouden voor de huisvesting van AMV's en om ze duurzaam te blijven huisvesten in de gemeente als ze meerderjarig zijn.

Toekomstperspectief naar aanleiding van de spreidingswet

Daarnaast willen wij u meenemen in onze toekomstplannen gelet op de spreidingswet. Deze wet geeft gemeenten een expliciete wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken. Doel daarbij is om te komen tot een evenwichtige verdeling van asielzoekers over Nederland. Op 31 januari jl. is in de Staatscourant de zogeheten capaciteitsraming gepubliceerd. Dit is de raming van het verwachte aantal

Volgvel 3

opvangplaatsen dat de komende twee jaar nodig zal zijn. Naast deze raming is de provinciale opgave en de indicatieve verdeling per gemeente gepubliceerd. De indicatieve verdeling is tot stand gekomen op basis van de verdeelsleutel die is opgenomen in het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen en kijkt naar het aantal inwoners en de sociaaleconomische statusscores van gemeenten.

Het aantal opvangplaatsen voor asielzoekers waaraan in de volgende twee jaren naar verwachting behoefte zal zijn bedraagt landelijk in totaal 96.000 opvangplaatsen en specifiek voor de provincie Groningen 2.715. Hiervan realiseert de gemeente Westerwolde 2.000 opvangplekken. De indicatieve verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen voor de gemeente Groningen bedraagt 969 asielzoekers, waarvan 82 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). In dit kader is programma Nieuwkomers zich aan het oriënteren op een aantal (permanente) opvanglocaties in de gemeente om aan de genoemde aantallen in de spreidingswet te kunnen voldoen.

Daarbij realiseren we met de uitbreiding van de Sint Petersburgweg al een groot deel van onze opgave, te weten 600 asielzoekers, waarvan 50 AMV's. Daarnaast zijn we een aantal andere panden aan het verkennen, waarvan één in de toekomst mogelijk als tweede (meer permanente) opvanglocatie kan dienen. Wat betreft de opvang van minderjarigen vangt de gemeente Groningen momenteel 85-100 AMV's op. 45-60 in Hanzeplaza en 40 aan de Europaweg. Met het oog hierop kijken we tevens naar een opvanglocatie met een meer permanent karakter voor circa 50 minderjarigen. De overige 50 minderjarigen zullen worden overgeplaatst naar het AZC aan de Sint Petersburgweg zodra de uitbreiding is gerealiseerd. Wij zullen u op de hoogte houden van de ontwikkelingen op dit gebied.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.